

Julia heeft voortaan van alles twee

LANAKEN
DOOR SERGE SEKHUIS

Als ouders gaan scheiden, raken kinderen vaak verstrikt in gevoelens van schuld, onbegrip en verdriet. Emoties waar ze niet altijd over kunnen praten of mee omgaan. Nicoline Wisse Smit, - de zus van Mabel -, schreef er een voorleesboekje over.

Haar ex werkte veel in het westen, maakte lange dagen. „We zijn te laat gaan praten over dingen die we allebei scheef zagen lopen. In het belang van onze dochter is het besluit uit elkaar te gaan niet zomaar genomen. Een tijdje hebben we een week-endrelatie uitgeprobeerd. Of gescheiden geslapen: hij op de lo-geerkamer. Tot het gewoon écht niet meer ging.”

Dat was vijf jaar geleden. Lotte was tweeënhalft, wist nauwelijks nog wat het woord ruzie betekent. Laat staan dat ze iets begreep van scheiden. Hoe leg je een kind, dat wel degelijk in de gaten heeft dat er iets niet normaal is, uit dat pappa en mamma 'elkaar nog wel lief vinden, maar er toch niet meer uitkomen samen'.

In de behoefte aan antwoord op die vraag, vond Nicoline Wisse Smit (36) inspiratie een boekje te schrijven anders dan alle sociologisch verantwoorde naslagwerken waar gescheiden ouders als hulp bij uitleg van kinderkwetsies normaliter naar grijpen. *Julia heeft twee huizen* is daarmee autobiografisch van insteek, maar beslist niet alleen uit haar eigen leven gegrepen. Het unieke voorleesboek bevat ook ervaringen uit Wisse Smits naaste, Lanakense omgeving. „Terugkijkend was er niet één moment dat ik bewust met Lotte op de bank ben gaan zitten om het te vertellen”, herinnert de schrijfster zich met een blik op het levensgrote portret van haar dochter aan de muur. „Ik heb afgewacht met welke vragen zij zou komen, maar ben wel altijd eerlijk geweest.” Want dat is belangrijk, heeft ze geleerd. „Schep duidelijkheid over de schuldvraag, die veel kinderen geneigd zijn op zichzelf te betrekken: 'pappa en mamma gaan uit elkaar omdat ik niet lief genoeg ben'. Schenk vertrouwen, want dat heeft een kind nodig. Het vertrouwen dat pappa én mamma 'nog steeds van je houden' en het kind, ook in de nieuwe situatie gelukkig kan opgroeien. Het vertrouwen dat het mag huilen, eigen gevoelens hebben en praten over wat er is gebeurd.” Wisse Smits boekje, haar eerste,

Nicoline Wisse Smit met haar voorleesboek *Julia voor het portret van dochter Lotte*. foto Frits Widdershoven

is bedoeld voor kinderen van zes tot tien jaar. Als hulpmiddel, om de problemen rond scheiden te bespreken. Maar ook oudere lezers kunnen ervan leren, ouders van kinderen die ooit zelf hun huwelijk of relatie zagen stranden.

Julia heeft twee huizen telt zes verschillende verhalen. Naast een algemene 'inleiding' waarin echtelijke twisten worden verklaard als ruzie over de vraag of we vanavond spaghetti of friet eten, gaat elk verhaal in op een deelonderwerp. Zo gaat het in *Julia kan niet kiezen* over het schuldgevoel dat kinderen van gescheiden ouders ervaren: doe ik pappa geen pijn als ik voor mamma kies en andersom. In *Pappa is verliefd* maakt Julia, aanvankelijk nogal koppig, kennis met de nieuwe vrouw in het leven van haar vader. De vrouw die in *Julia krijgt een broertje* bevalt van een zoon, Julia's halfbroer. In het titelverhaal leren de ouders Julia zich gelukkig te prijzen met de nieuwe situatie: voortaan heeft ze immers van alles twee. Een eigen kamer met speelgoed bij pappa én bij mamma, nieuwe vriendjes én twee keer op vakantie.

De schrijfster en gescheiden moeder heeft in *Julia heeft twee huizen* bewust niet voor het 'meest zwarte scenario' gekozen waarin een echtscheiding kinderen kan brengen. Geen

slaande ruzies, bedrog en overspel. Geen pappa en mamma die elkaar, via hun kind, uit nijd en wraak het leven zo zuur mogelijk proberen te maken. In Wisse Smits voorleesboek hebben de apart wonende ouders goede afspraken gemaakt over wie wanneer zijn of haar deel van de opvoeding voor diens rekening neemt.

Dat komt overeen met haar eigen situatie, maar zal, beseft de auteur, beslist niet opgaan voor alle kinderen van gescheiden ouders. Lotte woont bij haar moeder, maar gaat donderdags en vrijdag na school naar pappa. Eens in de twee weken het hele weekend. Nooit met tegenzin of ruzie.

„Ik heb een grote kalender in de keuken hangen. Daar staat op de afgesproken dagen een kaal mannetje op getekend, mijn ex. Zo weet Lotte al maanden tevoren waar ze aan toe is: duidelijkheid. Soms ook staan er twee grijze poppetjes, dat zijn opa en oma. De ouders van mijn ex, die haar opvangen. Nee, ze ervaart al dat heen en weer geschuif niet negatief: hoeveel kinderen in 'complete' gezinnen moeten niet vier keer per week naar pianoles, hockey of de scouting?” Mag Lotte, - lees *Julia* -, zich gelukkig prijzen met zulke ouders? „Ja, volgens mij wel. Anderzijds, tegen scheiden wordt tegenwoordig heel anders aangekeken dan een generatie geleden. Eén op de drie kinderen

maakt het zelf mee. Er rust al lang geen taboe meer op, kinderen van gescheiden ouders zijn geen buitenbeentjes meer. Sterker, uit onderzoek blijkt dat ze vaak beter kunnen omgaan met verlies, dat ze als volwassene zelfstandiger zijn en minder kwetsbaar.”

Toch blijft er, zeker bij kinderen altijd dat 'oergevoel', ontdekte de schrijfster: de hoop dat ouders op een dag tóch weer bij elkaar komen. Wisse Smits bewust gekozen rooskleurige voorstelling van zaken kan jonge lezers, wellicht onbedoeld, op het verkeerde been zetten? „Tegenover Lotte ben ik hierover heel duidelijk geweest. Dat moet je ook zijn: wek geen valse hoop in de zin van 'als ik extra lief ben, komt het weer goed tussen pappa en mamma'. Nee, onze scheiding is definitief, het is genoeg als je gewoon jezelf bent.” Ja, moeder Nicoline voelt zich schuldig over haar eigen scheiding. Schuldig tegenover Lotte. En tegenover haar ouders: de normen en waarden die zij haar meegaven. „Gescheiden ouders moeten leren, hoe lastig ook, hun eigen gevoelens en wederzijdse frustraties op het tweede plan te zetten: plaats je kind centraal. Daar heb je ooit samen voor gekozen, dat moet je afmaken. Zo zie ik dat. Dit boek kan hen daarbij helpen.”

Lotte weet inmiddels wat het woord scheiden betekent. Moeder Nicoline is positief over haar toekomst, al realiseert ze zich terdege dat er nog een lange, moeilijke weg door de puberteit te gaan is.

Hoewel de meeste bladzijden voor veel kinderen erg herkenbaar zijn, komt *Julia heeft twee huizen* in de laatste alinea's van het afsluitende hoofdstuk *Als Julia later groot is* niet helemaal realistisch over. Vooral de passage waarin de moeder van Julia zegt te zijn voor de nieuwe vriendin van haar ex, nu die het leven geschonken heeft aan een nieuw broertje voor haar dochter, lijkt lastig te staven met de gemiddelde realiteit van gescheiden echtparen. De schrijfster ziet dat anders, nuanceert richting de doelgroep: „Je hoeft niet alles uit te leggen, dat kan ook later nog.”

Wisse Smit liet haar boek voor publicatie lezen aan vriendinnen en een kinderpsycholoog. Ter goedkeuring en herkenning. En aan haar eigen dochter, die de namen van de hoofdpersonen mocht bedenken en van wie ze haar grootste compliment kreeg: ze herkende mij in alle verhalen. „Dit boekje is zoals jij bent, ik vind dat jij goed bent in opvoeden.”

Julia heeft twee huizen, door Nicoline Wisse Smit. Prijs 14,50 euro, ISBN: 978 90 8560 520 1